

Do zamieszczenia w: Co robimy/Nadzór sanitarny/Nadzór środowiska pracy i nadzór nad chemikaliami/Nadzór nad chemikaliami/Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

Nowa substancja psychoaktywna (NSP) to każda substancja lub grupy substancji:

- pochodzenia naturalnego lub
- syntetycznego

w formie:

- czystej lub
- preparatu

działająca na ośrodkowy układ nerwowy.

NSP są inne niż:

- substancje psychotropowe,
- środki odurzające,

ale stwarzają zagrożenia:

- dla zdrowia lub
- społeczne

porównywalne do zagrożeń powodowanych przez:

- substancję psychotropową lub
- środek odurzający

lub które naśladują działanie tych substancji.

NSP zostały określone w rozporządzeniu i można je znaleźć pod adresem:

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220001665>

Jeżeli jesteś przedsiębiorcą, który chce:

- wytwarzać,
- przetwarzać,
- przerabiać,
- przywozić,
- wywozić,
- realizować wewnątrzwspólnotową dostawę lub wewnątrzwspólnotowe nabycie,

- wprowadzać do obrotu,

NSP, zobowiązany jesteś do uzyskania zezwolenia w tym zakresie.

Zezwolenie wydawane jest przez Prezesa Biura do spraw Substancji Chemicznych. Szczegółowe informacje na temat terminów i wydawania zezwoleń znajdują się na stronie Biura do spraw Substancji Chemicznych <https://www.gov.pl/web/chemikalia/nowe-substancje-psychoaktywne>

Przedsiębiorca posiadający zezwolenie **musi**:

- **przekazać** Prezesowi Biura do spraw Substancji Chemicznych, do dnia 31 marca danego roku, informacje za rok poprzedni o prowadzonej działalności w zakresie objętym zezwoleniem,
- **prowadzić** ewidencje nowych substancji psychoaktywnych w sposób uporządkowany, według dat ich nabycia lub wejścia w ich posiadanie, przez okres 5 lat.

Przedsiębiorca będący odbiorcą NSP musi:

- **sporządzić** dla każdej transakcji deklarację zastosowania NSP,
- **przekazać** oryginał ww. deklaracji dostawcy,
- **przechowywać** w dokumentach transakcji kopię ww. deklaracji potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez dostawcę.

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obowiązuje zakaz wytwarzania, przywozu i wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

Środek zastępczy tzw. „dopalacz” to produkt zawierający substancję o działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty w takich samych celach jak:

- środek odurzający lub
- substancja psychotropowa lub
- NSP

których wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu nie jest regulowane na podstawie odrębnych przepisów. Do środków zastępczych nie stosuje się przepisów o ogólnym bezpieczeństwie produktów.

Kto, wbrew zakazowi, wytwarza lub wprowadza do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środek zastępczy, podlega karze pieniężnej w wysokości od 20 000 zł do 1 000 000 zł.

Jeżeli jesteś podmiotem:

- wykonującym działalność leczniczą lub
- podmiotem przeprowadzającym badania pośmiertne

masz obowiązek zgłosić właściwemu terenowo **państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu** wystąpienie:

- zatrucia,
- podejrzenie zatrucia,
- zgonu,

na skutek:

- zażycia środka zastępczego lub
- nowej substancji psychoaktywnej.

Zgłoszenia dokonuje się w ciągu 48 h od zaistnienia ww. zdarzeń.

Informacje z ww. zgłoszeń zamieszcza się w rejestrze zatruc środków zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, pod adresem: <https://www.gov.pl/web/gis/raporty-glownego-inspektora-sanitarnego-w-sprawie-srodkow-zastepczych-i-nowych-substancji-psychoaktywnych>.

Jeżeli jesteś:

- jednostką naukową realizującą zadania w zakresie prowadzenia badań naukowych nad problematyką narkomanii,
- jednostką organizacyjną administracji rządowej, jednostką organizacyjną Służby Więziennej, Żandarmerii Wojskowej oraz szkół wyższych i prowadzisz szkolenia osób pracujących dla Ministerstwa właściwego do spraw zdrowia, oświaty i wychowania, spraw wewnętrznych, administracji publicznej, finansów publicznych, transportu, pracy oraz Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Sprawiedliwości w zakresie:

- działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej,
- leczenia, rehabilitacji i reintegracji osób uzależnionych,
- ograniczenia szkód zdrowotnych i społecznych,
- nadzoru nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- zwalczania niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- nadzoru nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii

i prowadzisz badania w zakresie środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych masz obowiązek dokonać zgłoszenia przed rozpoczęciem tych badań, w postaci papierowej lub elektronicznej, do państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego.

Przygotowano na podstawie wybranych obowiązujących aktów prawnych:

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.).

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20230001939>

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1665 z późn. zm.).

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220001665>